2008 жыл , 27-чи ИЮНЬ, БАЙРЫМ КЮН. № 124 (17975)

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН БЕРИ ЧЫГЪАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ 3 СОМДУ

Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти А.Б.Каноковну Россейни Жаш тёлюсюню кюню бла

АЛГЪЫШЛАУУ

Багъалы шуёхларым!

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти эм Правительствосу бла бирге сизни бу аламат байрам бла-Жаш тёлюню кюню бла-жюрегимден къызыу алгъышлайма.

Бюгюнлюкде, къыралны битеу сфераларында да уллу тюрлениуледен чыкъгъан къыйынлыкъларгъа да къарамай, жаш тёлюбюз кесини бек иги ышанларын юсюнден атмагъанды, жамауатны артыкъда тири, гиртчи, башламчы къууму болгъанлай къалды. Ма сизге, жашлагъа бла къызлагъа, тюшерикди къыралыбызны келир заманыны жашауун къураргъа, аны дементили табийгъат, илму, производство онгларына оноу этергге, абадан тёлюню адет-тёрелерин андан ары бардырыргъа.

Фахмугъузну, хунеригизни хайырланырча онгла къуралырын сюесиз да, биз толусунлай сизни жанлыбыз, бусагъатда сизге сынаргъа тюшген къыйынлыкъланы, сиз тюбеген проблемаланы да билебиз, ангылайбыз. Алай аладан бир жолгъа къутулур амал жокъду. Болсада биз хар биригиз да жашауда жерин табарча мадарла этебиз, къолдан келгенни аямайбыз.

Сиз мындан ары да обществобузну алгъа элтген, ишни къурагъан ючю болурсуз деп ийнанабыз, Къабарты-Малкъарны жашнауына, айнууна тийишли юлюш къошарыгъ-ыгъызгъа ышанабыз.

Бу байрам кюн алгъыш эте, сиз,багъалы шуёхларым, кийик саулукълу болуругъузну, ахшы мураталарыгъызгъа жетеригизни сюйгеними билдиреме.

Жашлыкъ.

Къырал жумушда

Аскер жангыртыллыкъды, кючленирикди

- Россейде сауутланнган кючлени жаппа-жангы техника эм сауут-саба бла жалчытыугъа тиийшли эс бурулгъанлай турлукъду,-дегенди РФ-ни Президенти Дмитрий Медведев, Кремльни Уллу тоханасында аскер академияланы эм вузланы бошагъанла бла тюбешгенинде. Офицерлени (аланы араларында генерелла да аз тюйюл эдиле) окъууну жетишимли бошагъанлары бла алгъышлап, Россейни шёндюгю сауутланнган кючлери, не тукъум душманнга да тиийишли жуап берирча, кючлю болургъа керекдиле, - дегенди Президент.

-Билим берген аскер окъуу учреждениялары бошап чыкъгъанла, мындан ары аскерни эм флотну жангыртырыкъла, аскер ишни шёндюгю технологияларын, аскер къурулушда алчы амалланы хайырланырыкъла, алай эсе, сауутланнган кючлени къаллай урушха да хазырлыкъларын жалчытырыкъла, сизсиз, - дегенди Дмитрий Медведев.

Андан ары Президент къырал сауутланнган кючлени шёндюгю кезиуню излемлерине тиийишли техника эм сауутба жалчытыугъа эс бурулгъанлай турлугъун айтханды.

Бизни корр

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО

Чегемде сатыу-алыу ара

Чегем районда «Самерс» деген жангы сатыу-алыу ара ишлениирикди. Ол 27,6 минг квадрат метрде орналлыкъды. Анда «Вестер», «М-Видео» эм «Детский мир» тюкенле, сатыу-алыу галерея эм белгили брендлени бутиклери орналлыкъдыла.

Проектге 1,053 миллион сом инвестиция этиликди. Уллулугъу бла республикада ол биринчи боллукъду. Бу къурулуш бла байламлы биринчи атламланы проектни 30 процент инвестициясын этген «Алика-К» ООО башлагъанды. Къалгъан 70 проценти уа банк кредитди.

Районну сатыу-алыу эм предпринимательство иш жаны бла бёлюмюню тамастасы Габоланы Арсен айтханнга кёре, август айда къурулушну бардырлыкъ подрядчикни сайлау бла байламлы тендер ётдюрюллюкдю. Аны проектин питерчи специалистле жарашдыргъандыла. Къурулуш ишлени жыл бла жарым заманны ичинде бошар акъыл барды.

Габо улу билдиргеннге кёре, анда сатыллыкъ эл мюлк продукция тышындан келтириллик тюйюлдю: аны республикада ишлеген производительледен алльыкъдыла. Сатыу-алыу араны тийресинде кафеле, автостоянка да орналлыкъдыла.

Битеу анда 1500 минг адам ишчи жер бла жалчытылыныкъдыла.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИЯ

Борчлула жууапха тартыллыкъдыла

Пятигорск шахарда «Кавказрегионгаз» ООО-ну генеральный директору Юрий Клебниковну пресс-конференцисы болгъанды. Ол айтханнга кёре, 2007-2008 жылланы сезону тийишлисича тап ётгенди.

Мындан ары да хал алайлай сакъланыр ючюн а, аны хайырланнганла компанияны аллында борчларын толтururгъа керекдиле.

Озгъан кезиуде «Кавказрегионгаз» 6,5 миллион куб газ бергенди. Алай бюгюнлюкде алагъа жаланда аны 70 процент ючюн тёленнгенди. Сёз ючюн, Къабарты-Малкъарны потребителлериндеи газ ючюн 78 проценти ётдюргенди ахча.

Клебников айтханнга кёре, бу вопросда аланы бек къайгъы этдиргенле регион бюджетледе болгъан организацияладыла. Борчларын кетерирге ала къачан да ашыкъмайдыла. Ахча бёлюу федеральный бюджетден болгъанла бла аллай жарсыу жокъду.

Генеральный директор билдиргеннге кёре, хал игиге айланмаса, ала бир къаулум шахарлада орналгъан организациялагъа газ бериню тохтатырыкъдыла эм борчлары болгъанланы сюдге берликдиле.

Бизни корр.

Жандауурлукъ

Ансамбльге кийимле алынырыкъдыла

Зольск районну Культура юйюню сабий образцовый «Маленький джигит» тепсеу ансамблини жангы сахна кийимле алыр онгу барды. Анга КъМР-ни Президенти Арсен Каноков энчи фондундан 200 минг сом ахча бёлгенди.

Бу сабий коллективни репертуары Шимал Кавказны тепсеулеринден къуралгъанды. Алты жылны ичинде ансамбль республикалы, халкъла аралы фестивальланы да лауреаты болгъанды. Ол санда Тюркде баргъан эришиуден, саугъадан сора, анда жашагъан адыгылыланы тепсеулерин да келтиргенди. Озгъан жыл а коллектив Майкопда да болгъанды, анда адыг культураны фестивальына къатышханды. Кёп болмай республикалы эришиуде аны солисткасы Арина Унашхотлова эм игиге саналгъанды. Республиканы таматасына ахча болушлукъ тилеп да ол сёлешгенди.

Хар айдан Президент кесини фондундан жандауурлукъ халда бир миллиондан артыкъ береди. Жаланда июнну ичинде жандауурлукъгъа 1,5 миллион сом кетгенди. Андан КъМР-ни Президентини аты бла барлыкъ чаришге саугъа фонд къуралгъанды, КъМР-деги Погрануправлениягъа спонсор болушлукъ этилгенди, Камлюковону бла Сармаковону 1-чи номерли школларына оргтехника алынып, компьютер классла жарашдырылгъандыла, Залукокоажени район больницасына юч компьютер, Этокону бла Алтудну библиотекаларына эм Псынадаханы Абазов атлы школуна спорт инвентарь алынгъанды. Дагъыда Нальчикде, Аушигерде эм Бахсанда жашагъан, къыйын болумлагъа тюшген ючеуленнге ахча болушлукъ этилгенди.

Кёп болмай Арсен Каноков «Российский фонд мира» атлы Халкъла аралы фондну сыйлы саугъасы – «За миротворческую и благотворческую деятельность» деген алтын майдал бла саугъаланнганды.

Марина ХАПОВА.
КъМР-ни Президентини бла Правительствосуну пресс-службасы.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Инвестицияла болушадыла

«Терекалмаз» ачыкъ акционер общество къыралда алмаз инструментле чыгъаргъан бек уллу предприятияладан бирине саналады. Жангы производстволаны ачыуну, алчы технологияланы хайырланыуну жолу бла ол кенгертиле, кёпден-кёп хайыр тюшюре барады. Озгъан жылда заводда 600 миллион сом багъасы продукция жарашдырылгъанды.

Акционер обществону директорла советини председатели Владимир Хажжев айтханнга кёре, аллай бир ахча тюшгени предприятияны жангырта барыргъа, шёндюгюлю оборудование сатып алыргъа онг береди.

Баш производствогъа салымланы кёбейте барыргъа инвестицияла да себеплик этедиле. Аланы ёлчемлери арт жыллада 150 миллион сомдан атлагъанды.

Алмаз инструментле чыгъарыу бла чекленип къалмай, мында болушлукъчу мюлкле да къураладыла. Агропроизводство бёлюмде урунгъанла арендагъа алынгъан сабанлада мирзеулюкле, тахта кёгетле ёсдюредиле. Хайырланыргъа былтыр берилген консерва заводну продукциясын адамла жаратып аладыла.

Бек артда кийирилген жангылыкъладан бири ювелир затла чыгъаргъан, накъут-налмас керекле жарашдыргъан производство ачылгъаныды. Ол бёлюмде керек боллукъ материалланы мажарыу тап къуралса, кёпден-кёп файда тюшеригин ал жетишимле кёргюзтедиле.

Предприятияны оноучулары, специалистле келишип, алда этиллик мадарланы планын жарашдыргъандыла. Бир ненча инвестиция проект хазырды, аланы жашауда бардырыуну къайгъысы кёрюледи. Таш кесиуде, къурулушда хайырланыллыкъ инструментлени къауумун сатыу жаны бла келишим этилгенди. Ол жууукъ айлада толтуруллукъду эм мюлк жюрютюуде жаратырча иги кесек ахча тюшерикди.

ГЕРИЙЛАНЫ Асият.

БАГЪА БИЧИУ

Нальчик алчы жердеди

«Россейни бек тизгинли шахары» деген битеуроссей конкурсну 2007 жылгъа итоглары чыгъарылгъандыла. Алагъа кёре, Къабарты-Малкъарны ара шахары ючюнчю жерни алгъанды. Конкурсну ахыр итоглары РФ-ни Правительствосуну бегими чыкъгъандан сора официальный халда басмаланырыкъдыла.

Эришиу ючкатегориягъа кёре бардырылгъанды: РФ-ни субъектлерини ара шахарлары (Нальчик ары киргенди), 100 минг эм андан да кёп адам жашагъан шахарла, халкълары 100 мингнге дери болгъан шахарла бла посёлкала.

Конкурсу баш мураты - толтуруучу властны муниципальный органлары жашау журт-коммунальный мюлк бла байламлы ишлерин кючлендирирча этиудю, мюлклерин айнытыуда артыкъда уллу жетишимле болдургъан шахарланы бла шахар маталлы посёлкаланы ачыкълауду эмда аланы ахшы сынауларын Россей Федерацияны башха жерлерине жайыуду.

Бек тизгинли шахарны атына тийишли болур ючюн, Россейни 49 субъектинден 95-ден артыкъ шахар кюрешгенди. Ала кёргюзтген материаллагъа кёп тюрлю шартла киргендиле, ол санда тыш реклама къалай хайырланылгъаны, экология болум, жашиллендириу, ЖКХда реформала бардырыу, энергияны аяу, жашау журтланы халлары, тереклени саннлары, сабийле ойнаучу жерлени, спорт майданланы болумлары э м башха шартла.

Конкурсну ал кесегин Россей Федерацияны субъектлерини толтуруучу властлары къурагъандыла. Конкурс комиссиягъа РФ-ни Правительствосуну, Федеральный Жыйылыуну, депутат корпусну, жамауат биригиулени бла организацияланы келечилери, жашау журт-коммунальный мюлк, архитектура, шахарда къурулушла, санитария, эпидемиология, табийгъатны эм экологияны сакълау, жоллада къоркъуусузлукъну, урунууну къоруулау жаны бла специалистле киргендиле.

Нальчикни тап халгъа келтириу, аны жашиллендириу ишле ючюн шахар биринчи кере с аугъаланмайды. 1977 жылда ол ючюнчю, 1998 жылда биринчи жерлени алгъанды, анга РФ-ни Правительствосуну диплому да берилгенди. 2000 жылда Къырал къурулушну сыйлы дипломуна, 2002 жылда тизгинни жыйыу жаны бла ахшы иш бардыргъаны ючюн диломгъа, 2002 жылда Сыйлы дипломгъа тиийишли болгъанды. 2003 жылда Нальчик конкурсда биягъы ючюнчю жерге чыкъгъанды. Былтыр а РФ-ни Къурулуш эм жашау журт-коммунальный мюлк жаны бла федеральный агентствосу, 2006 жылда бизни шахарыбызны тап халгъа келтириу жаны бла ты-нгылы иш бардырылгъаны ючюн диплом бла белгилегенди.

Бу ахыр конкурс Нальчик санитар тазалауну, тизгинлиликни, тапландырыуну алчы амалларын жетишимли хайырланнганын энтта да бир кере кёргюзтенди. Бизни шахарны жашиллендириу жаны бла сынауубузгъа Россейни уллу шахарлары эс бургъанлай турадыла.

КЪУБАДИЙЛАНЫ Нюржан.

Суратны **Р. МАМИЕВ** алгъанды.

Транспорт

Жол хакъ алгъынча къаллыкъды

Темир жол бла барыргъакелирге сюйгенлеге, бютюнда жай айлада, керек заманынга билет алгъан бек къыйынды. Багъалагъа кёшула барганы да чырмаулукъ этеди. Битеу алгъанда, болум алай эсе да, мындан алда «Россейни темир жоллары» ачыкъ акционер обществода къабыл этилген оноугъа кёре, СВ эм купейный вагонланы бир къауумунда азыракъ ахча тёлеп барыргъа боллукъду.

Нальчик темир жол станцияны вокзалында Север Кавказ темир жолну пассажирлерини жумушларын этген кассир Марина Киримовадан аллай жангычылыкъны юсюнден толуракъ билдиририн тилегенбиз.

- Биринчи июльдан 30-чу сентябрьге дери, пассажирле кёп болуучу кезиуде, болжаллы халда кёшулгъан вагонлада барыуда билетни багъасы 20 процентге азайырыкъды, - дегенди ол. -Россейни ичинде, узакъ жерлеге элтген ызлада да. Аллай женгиллик СВ эм купейный вагонланы барысында да угъай, жаланда 400 эм 500 номерлери болгъанлада этилликди.

Аны сыйтауу барды: эртеден, 15-20 жылны хайырланылгъан, вагонла эски болгъандыла, алада кондиционерле жокъдула, къыйналмай барыргъа боллукъ эсе да, таплыкъ жаны бла ол вагонлада болумла шёндюгюлю излемлеге келишмейдиле...

Энчи алып айтханда, терк барыучу «Нальчик-Москва» поездде билетлени багъалары тюрленирик тюйюлдюле. Жаланда баш составха болжаллы халда вагонла кёшыргъа тюшсе, алада барлыкъла азыракъ хакъ тёлерикдиле.

Бизни корр.

Жазылыу - 2008

Хурметли жамауат!

Сиз алыкъа миллет газетибизге жазылмагъан эсегиз - АШЫГЪЫГЪЫЗ. Жазылыу кампания бошалыргъа жаланда 3 КЮН КЪАЛГЪАНДЫ.

Бизни индексибиз - 51532

Президентге письмола

Тарифлеге жыл сайын къарарыкъдыла

Пассажирлени жюрютючю предпринимательлени кёплерини атларындан Сизге бир ненча кере тилек жибергенме. Жоллагъа ремонт этдиргенигиз ючюн Сизге уллу ыспас этгенибизни билдиребиз.

Алай бизни ишибизге тийишлисича багъа бичилир деп эрттеден бери сакълайбыз. Сизге белгилисича, пассажирлени жумушларын этиу ючюн тохташдырылгъан тарифле 2005 жылдан бери тюрлендирилмей турадыла. Ол заманны ичинде уа жангы автомобиллени, алагъа запас кереклени, отлукъну багъалары игида кётюрюлгенديле. Бизни ишибизни юсюнден оноу этиу бла байламлы тилегибизни тамамлаугъа къатышырыгъыгъызны сакълайбыз.

Ю.Ю. Жданов.
Нальчик шахар.

КъМР-ни Правительствосуну Председателини орунбасары **ЧЕЧЕНЛАНЫ Ануар** жуап береди:

- «Республикала аралы эм республиканы ичинде жоллада пассажирлени жюрютюю ючюн тарифлени тохташдырыуну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы тарифле жаны бла къырал комитетини 2008 жылда 30-чу майдан бегими бла тарифле кёбейтилгенديле. Жолда жюрюю ючюн тёленген хакъ асыры бек кёбейип къалмаз-ча этер мурат бла кёлир финансла кезиуден башлап, башда айтылгъан тарифлеге жыл сайын къараргъа деп тохташдырылгъанды. Нальчикде жамауат транспортну ишине къатышхан маршрут таксилеге тёленген хакъ тюрлендирилмей тургъанлы 3,5 жыл озгъанды, уллу автобуслагъа бла троллейбуслагъа уа -2,5 жыл. РФ-ни Экономика айныу министерствосу тохташдырыучу индекс-дефлятор 2006-2008 жыллада 1,5 болгъанды. Жер-жерли самоуправленияны Нальчик шахар Советини нальчик шахарда пассажирлени жюрютюню эм багажны ташыуну тарифлерини юсюнденден проектине КъМР-ни Тарифле жаны бла къырал комитети къарагъанды эм кесини заключениясын Советни бу жуукъ заманда бардырыллыкъ сессиясыны къараууна бергенди.

АКЦИЯ

Сабийле журналны сакълайдыла

«Солнышко» деген сабий журналны редакциясында къууанчлы жыйылыу болгъанды. «Жаш тёлюю проблемаларыны институту» бу журналгъа 32600 сом бёлгенди. Ол ахчагъа къолайсыз юйюрлени сабийлерине «Солнышко» жаздырыллыкъды. Энди аны интернатла, «Радуга» эм «Намыс» реабилитация арала, сабий поликлиникала алаллыкъдыла. Диабетден ауругъан 135 жашчыкъгъа бла къызчыкъгъа да ол хакъсыз келликди.

СУРАТДА: Сабий журналны редакциясына - саугъала.

Суратны **ХОЛАЛАНЫ Марзият** алгъанды.

БЮГЮН ЧАБАКЪ ТУТУУНУ БИТЕУДУНИЯ КЮНЮДЮ

Жорукъла кереклисича толтурулсала

Халкъны жашауунда уллу магъананы тутхан табийгъат байлыкъладан бири чабакъладыла. Аны бла байламлыды чабакъчылыкъны айнытыугъа дунияны къыралларында уллу магъана берилгени да. Россейни Правительствосуну оноуу бла кьойчулукънуча, атчылыкъныча, буучулукънуча, чабакъчылыкъны айнытыу да озгъан жылда къошакъ халда «Агропромышленность комплексни айнытыу» миллет проектге кийиридгенди. Аны хайырындан товар чабакъчылыкъ бла кюрешенлеге, кюреширге таукелленнгенлеге да «Россельхозбанкны» филиалларындан сегиз жыл болжалгъа льгота кредитле алыргъа онг ачылгъанды.

КЪАБАРТЫ-Малкъарда болгъан сууланы битеулю жерлери бюгюнлюкде он минг гектар чакълы бирديле. Алай эсе уа, республикада жыл сайын иги кесек товар чабакъ чыгъарып турургъа боллукъды. Алай ол онг, жарсыугъа, кереклисича хайырланылмайды. Аны къой, шёндюгю къыйын заманда тийишли мадарла этилмеселе, череклерибизде бла кёллерибизде чабакъла жокъ болуп къалырла деген къоркъуу окъуна барды.

- Хал ол чекге жетмез, ызыбыздан келлик тёлюе бизни иги бла эсгере турур ючюн, тийишли мадарла этерге кюрешебиз. Республиканы череклеринде бла кёллеринде чабакъла тутууну, аланы сакълауну, кёбейтиую жорукълары къалай толтурулгъанларына контроль этебиз, браконьерле бла кюреш бардырабыз, - дейди КъМР-ни сууларында чабакъ байлыкъланы къоруулау жаны бла тамата къырал инспектор, Россей Федерацияны чабакъ мюлкюню сыйлы къулукъчуу Александр Михайлович Красножан. – Къуру аны бла чекленмейбиз. Жер-жерледе болуп, адамланы араларында ангылатыу-юйретиу иш бардырыргъа да унутмайбыз.

Андан арысында бизни ушакъ нёгерибиз Къабарты-Малкъарны сууларында чабакъланы отузгъа жуукъ тюрлюлери тюбегенлерин, череклеге бла кёллеге жиберирге деп чабакъ балала ёсдюрген бир ненча энчи мюлк болгъанларын билдиргенди. Сёз ючюн, бек сыйлыгъа саналгъан форель чабакъны Чегемни чабакъ заводунда ёсдюредиле, жыл сайын аланы миллионла бла туу суулагъа жибередиле.

Къабарты-Малкъарны Урван районда орналгъан чабакъ питомнигинде ишлегенле да къумалы чабакъланы жайыу бла кюрешедиле. Майскийни чабакъ заводу уа кёлледе жашаучу чабакъланы балаларын ёсдюрюу жаны бла специализациялланнганды.

АНГА да къарамай, бизни республика чабакъ балала бла кесин кереклисича жалчыталмайды. Аны себепли Дагъстан Республиканы Кизляр районундагъы чабакъ мюлк, Ставрополь, Краснодар крайла бизни иеликни тюрлю-тюрлю формаларын жюрютген мюлклеринде ёсдюрюп тюрлю-тюрлю къуналы чабакъланы балаларындан иги кесек сатадыла, ол жаны бла жыл сайын кеслерини келишим борчларын толтургъанлай турадыла.

Чабакъчылыкъ бла кюрешиу не заманда да хайырлы ишге саналгъанды. Миллет проектге да ол аны ючюн кийиридгенди. Аналитиклени айтыуларына кёре, бир ана карп чабакъ, тийишли болумлада кереклисича къаралса, Къабарты-Малкъарны табийгъат-хауа болумларында он тоннала бла чабакъ эт берирге боллукъду.

Жарсыугъа, ол онг кереклисича хайырланылмайды. Республикада уа биогюнлюкде иеликни тюрлю-тюрлю формаларын жюрютюп, чабакъла жайыу, аланы ёсдюрюп сатыу бла кюрешген предприятияла 80-ден асламдыла. Сатыу-алыу сетьлеге, рыноклагъа тюшген чабакъланы 75 процентден кёбюсю уа республикагъа тышындан келтиридиле. Аланы качестволары да алы учуланы ыразы этмейди.

АЛАЙ эсе уа, бизни оюмубузгъа кёре, товар чабакъчылыкъны айнытыр, Къабарты-Малкъарны череклеринде бла кёллеринде форель, карп, осётр, сазан, толстолобик, мыйыкълы чабакъла кёп болурлары, ала бла адамланы излемлерин жалчытыр, миллет проектге къошулгъан бёлюмню онгларын толу хайырланыр ючюн, тийишли мадарла этмей жарарыкъ тюйолдю.

Специалистлени бла аналитиклени айтыуларына кёре, аллай онгла уа бардыла, уллу ахча къоранчла этип, тышындан сатып алмай, республиканы череклерине бла кёллерине жетерча чабакъ балаланы кесибизде ёсдюрюргe боллукъду.

Производство ючлени толу хайырланырча онгла къуралсала, ол борчну «Къабарты-Малкъар» чабакъчы унитар предприятие, Чегемни эм Майскийни чабакъ заводлары толтураллыкъдыла. Жаланда аланы ырысхы-техника мурдорларын ючлергe, финансла эм энчи билимлери болгъан кадрла бла жалчытыргъа тийишлиди.

Республикада, ара мюклледеча, арендагъа алынгган, фермерлени, энчи предпринимательлени иеликлеринде болгъан кёлле, айтханыбызча, кёпдюле. Специалистле бардыргъан тергеулеге кёре, чабакъчылыкъны айнытыуда, товар продукция чыгъарыуда аланы ючлюри жаланда 40-45 процент хайырланыладыла. Ангылашынгганыча, ол махтанырча кёрюмдю тюйюлдю.

БУ шарт, бек биринчиден, кёллеге, тау череклеге жиберирге бла чабакъчыкълагъа эм затаргъа деп ёсдюрюлген чабакъларга берилиучю энчи ашла кесибизде табылмагъанлары эм башха проблемала бла байламлыды. Айланып, излеп аланы башха регионладан келтиririге тюшеди. Алай этерге уа биогюнлюкде кёплени кюлларындан келмейди, кертисин айтханда, онглары да жокъдула.

Алайды да, товар чабакъчылыкъны тийишлисича айнытыр, андан аслам хайыр алыр ючюн, не этерге керекди? Бизни оюмубузгъа кёре, биринчиден, бёлюмде къурау ишлени, ырысхы эм техника бла жалчытыуну биогюнгю кюнню излемлерине кёре тюндирирге тийишлиди. Экинчиден, чабакъчылыкъ бла байламлы ишлени тамамлагъан, иеликни тюрлю-тюрлю формаларын жюрютген предприятияланы бирге бирикдирирге эм алагъа бир арадан башчылыкъ этиуню къурургъа керекди. Ол эм башха тюрлю мадарла республиканы халкъын качестволу чабакъ этге сурамын толтururгъа ахшы себеп боллукъларына иннанабыз.

ЖАШАРБЕКЛАНЫ М.

Саулукъ сакълау

Дарманнга энчи эс

Россейни Саулукъ сакълау министерствосуну буйругъуна тийишлиликде эм «Саулукъ сакълау» миллет проектни чеклеринде къыралны битеу регионларында иммунизация бардырылады. Энчи эс гепатит В, буулала (дифтерия), чапыргъан ауруу (краснуха), ёпке ауруу (туберкулёз) эм кёме (корь) degенча ауруулагъа бёлюнеди.

Къабарты-Малкъарны саулукъ сакълау министри Вадим Бицуевни айтханына кёре, бу жумушлагъа ахча федеральный бюджетден бёлюнеди. 2008 жылда Къабарты-Малкъар иммунизацияны бардырыугъа 5 миллион сомдан асламгъа заявка бергенди. 1-чи июньнга республикагъа 2 миллион 700 минг сом багъасы дарман келтирилгенди.

Дагъыда «Саулукъ сакълау» миллет проектни чеклеринде 2005-2007 жыллада гепатит В, чапыргъан ауруу, грипп, полиомиелит degенча жукъгъан ауруулагъа къажау дарман салынгган адамланы саны кёбейгенди. Аны хайырындан озгъан жыллада былай ауруулары болгъанла ачыкъланмагъандыла.

Гепатит В ауруулары болгъанланы саны 1,4 кереге азайгъанды. Озгъан жылда республикагъа миллет проектни чеклеринде иммунизация бардырыргъа 50 миллион сомгъа жуукъ дарман келтирилген эди эм 214 минг адамгъа дарман салынгганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

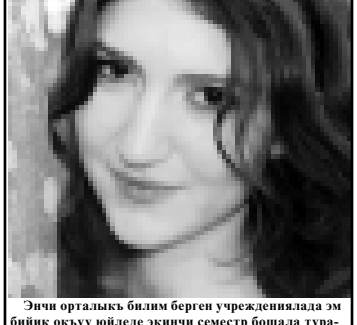

Энчи орталыкъ билим берген учреждениялада эм бийик окъуу юйледе экинчи семестр бошала турады. Жашла, къызла, къаты кюрешип, экзаменледен къутула баргъан кезиудю.

Бу суратда ышарып къарагъан Тюбейланы Марияна да жууаплы сынаудан жетишимли ётгенди. Ол Къабарты-Малкъар къырал университети экономика факультетинде магистратурада окъуйду. Хар заманда болуучусуча, бу жолгъу экзаменлерин да «5» белгилеге берип бошагъанды. Экинчи усталыкъ алыргъа кёлленип, юристле хазырлагъан факультетде да окъуйду.

ФУТБОЛ

«Зенит» оюнну энтта кёчюргенди

Билдирилгенича, бизни «Спартак-Нальчик» 1-чи июльда Санкт-Петербургда «Зенит» футбол команда бла ойнагъа керек эди. Алай къонакъбайланы бир къауум футболчулары Россейни жыйымдыкъ командасыны санында Европаны чемпионатына къатышханлары себепли, клубну баш тренери Дик Адвокаат оюн 9-чу июльгъа кёчюрюгенин билдиргенди. Ол айтханнга кёре, 1-чи июльгъа дери команданы келечилерини узакъ жолоучулукъдан сора тынгылы солур амаллары боллукъ тюйюлдю.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.

Документле

«Парламент тинтиулени юслеринден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди**:

1.«Парламент тинтиулени юслеринден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законун къабыл кёрюрге.

2.Бу Законну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентине къол салдырыр эмда халкъгъа туура этер ючюн жиберирге.

3.Бу Бегим къабыл этилген кюнден кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели БЕЧЕЛЛАНЫ И.

Нальчик шахар, 2008 жылда 28-чи майда, №1433-П-П

«Къабарты-Малкъар Республиканы къырал граждан службасыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну 12-чи статьясына тюрлениуле кийириую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди**:

1.«Къабарты-Малкъар Республиканы къырал граждан службасыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну 12-чи статьясына тюрлениуле кийириую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законун къабыл кёрюрге.

2.Бу Законну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентине къол салдырыр эмда халкъгъа туура этер ючюн жиберирге.

3.Бу Бегим къабыл этилген кюнден кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели БЕЧЕЛЛАНЫ И.

Нальчик шахар, 2008 жылда 28-чи майда, №1439-П-П

«Къабарты-Малкъар Республиканы Адвокат палатасыны квалификация комиссиясына Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентинден келечиле айырыуну жоругъуну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну 4-чю статьясына тюрлениуле кийириую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди**:

1.«Къабарты-Малкъар Республиканы Адвокат палатасыны квалификация комиссиясына Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентинден келечиле айырыуну жоругъуну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну 4-чю статьясына тюрлениуле кийириую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законун къабыл кёрюрге.

2.Бу Законну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентине къол салдырыр эмда халкъгъа туура этер ючюн жиберирге.

3.Бу Бегим къабыл этилген кюнден кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели БЕЧЕЛЛАНЫ И.

Нальчик шахар, 2008 жылда 28-чи майда, №1441-П-П

«Билим бериую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну 14-чю эм 61-чи статьяларына тюрлениуле кийириую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини

БЕГИМИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди**:

1.«Билим бериую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну 14-чю эм 61-чи статьяларына тюрлениуле кийириую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законун къабыл кёрюрге.

2.Бу Законну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентине къол салдырыр эмда халкъгъа туура этер ючюн жиберирге.

3.Бу Бегим къабыл этилген кюнден кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели БЕЧЕЛЛАНЫ И.

Нальчик шахар, 2008 жылда 28-чи майда, №1444-П-П

«Документлени жарашдырылмай жарамазлыкъ экземплярларыны юслеринден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуна тюрлениуле кийириую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти **бегим этеди**:

1. «Документлени жарашдырылмай жарамазлыкъ экземплярларыны юслеринден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законуна тюрлениуле кийириую юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законун къабыл кёрюрге.

2.Бу Законну Къабарты-Малкъар Республиканы Президентине къол салдырыр эмда халкъгъа туура этер ючюн жиберирге.

3.Бу Бегим къабыл этилген кюнден кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Председатели БЕЧЕЛЛАНЫ И.

Нальчик шахар, 2008 жылда 28-чи майда, №1446-П-П

Аскерге алыу

Тюнене - тойчу, бюгюн а - аскерчи

Таулула аскерге къуллукъ этерге сюйгенлерин энтта да кёрдюк. Алгъаракъда нёгерими жашын - Шауаланы Рамазанны ашыра, Нальчикдеги аскер комиссариатда болгъанма. Юйюрню жангыз жашын «Балкария» тепсеуэтнография ансамблени солистлери ашырыргъа келгенлери да бошдан тюйюл эди. Рамазан, КъМКъУ-ну история факультетинде окъугъан да эте, бу ансамбльде тепсеп тургъанды. Аны ючюн эди ол кюн къуллукъ этерге тебирегенлени ашыргъанларыны араларында тепсеп окъуна бизникиле онглу болгъанлары.

Хаджиланы Азнор бла Шауаланы Рамазан.

Ашырыргъа келгенлени къууму.

Ансамбльни директору Энейланы Магомет Шауа улу къыралны аллында инсан борчун бошап къайтырын сакълап турлукъларын айтды. Таулу жашны бёлюмге тамата да этдиле. Энди ол бир жылны Сочиде МВД-ны ич ишлерини аскер бёлюмюнде къуллукъ этерикди. Биргесине Тёбен Чегемден Хаджиланы Азнор болгъанына да бек къууангганды.

Жашла аскер комиссариатдан аскер кийимле кийип чыкъгъандан сора, аланы автобусха нёгерлери къоллarында кётюрюп миндиргенديле.

МАМАЙЛАНЫ Алий.

Суратла авторнудула.